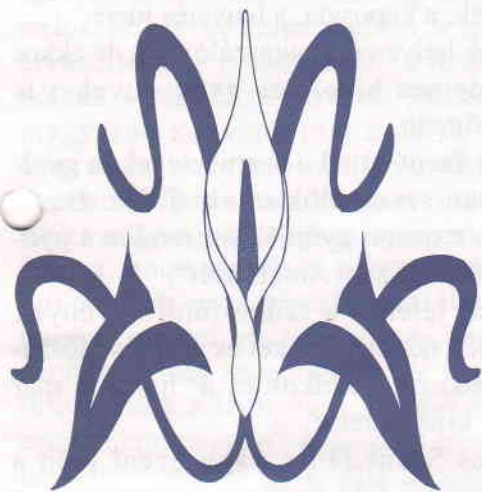


Zalai KAPOCS

A ZALAI ALAPÍTVÁNYOK, EGYESÜLETEK NONPROFIT SZERVEZETEK
ÉS NÉPFŐISKOLÁK LAPJA
1997. 3. SZÁM



TARTALOM

☞ Kalendárium

- ☞ A haza élővilága
- ☞ Európa mozgásban
2. Az EU intézményei
- ☞ Hogyan kezdjük vállalkozni
- ☞ Bemutatkozik a Zalai Nők Egyesülete
- ☞ Területfejlesztési műhely
- ☞ Zalai civil állapotok
- ☞ Okleveles specialisták
- ☞ Európai útlevel az intolerancia ellen
- ☞ Pályázatok
- ☞ Felhívás, Híreink

KEDVES OLVASÓ !

Ön a Zalai Kapocs 1997. évi 3. számát olvassa.

Újdonságként egy új rovatot indítunk „KALENDÁRIUM” címmel.

A régi magyar kalendáriumokban megtaláljuk a hónapoknak az évszakokra, az aktuális ünnepekre vonatkozó elnevezéseit. A földművesek életét a növények vegetációja, az állatok kihajtásának évről évre ismétlődő munkafolyamatai határozták meg. A gazdasági év kezdetét, befejezését különböző rítusokkal tették emlékezetessé, így alakultak ki a naptári évtől elválaszthatatlan ünnepek, jeles napok.

Szeretnénk a mára már elfeledett szokásokat feleleveníteni, a fiatalok és ifjak számára pedig megismertetni népi kultúránk e feledésbe merült ismereteit.

Kérem olvassák érdeklődéssel.

A nyár és a vakáció közeledtével minden Kedves Olvasónknak kellemes pihenést, jó nyaralást kíván

A ZALAI KAPOCS SZERKESZTŐSÉGE.

1997. május 30-án a pedagógusnap alkalmából díszpolgári oklevelet és bronzplakettet kaptak Zalatárnokon Kiss Józsefné és Kiss József tanítók a Zalatárnoki Kelemen Imre Általános Iskola pedagógusai. Kiss József 40 évet, felesége 37 évet tanított Zalatárnokon, és mindvégig részt vettek a falu közéletében, vezették a kulturális és sportéletét. A plakettet Béres János zalaegerszegi szobrászművész készítette a tudós portréja körüli felirat: Kelemen Imre 1744-1819 Patriam ornat qui docet (a hazát díszíti, aki tanít – a jogtudós jelmondata) Zalatárnok díszpolgárának.

KALENDÁRIUM

MÁJUS

PÜNKÖSD HAVA

TAVASZUTÓ HÓ Ikrek (V.21 - VI. 20.)

Május elseje: Ősi tavaszünnep, a majálisok napja. Sok helyen a megelőző estét a legények az erdőben töltik, s hajnalban hazajöve feldíszített májusfát állítanak kedvesük udvarába. Az emberek az egész napot vidám táncmulatságok közepette a szabadban töltik. 1889 óta a munkásság nemzetközi ünnepe.

4. Flórián: Ezen a napon az ország nyugati felében sok hely ősi módon gyújtottak „új tüzet“. Flórián a tűzoltók, a kéményseprők, a kovácsok és a serfőzők patrónusa.

6. János: „Babevő János“ napjának is nevezik, ekkor vetik a hüvelyeseket, a babot, a borsót a lencsét.

12. Pongrác

13. Szervác

14. Bonifác: A fagyosszentek napjai az idő átmeneti lehűlését jelzik. E napokon nem vetnek, nem palántáznak. A májusi fagyok a gyümölcsösökben, a veteményben sokszor nagy pusztítással járnak, ezért tűzgyújtással, füstöléssel védekeznek ellenük.

15. Zsófia: Erre a napra esőt jósolnak.

16. János: Nepomuki vagy népiesen „neszepuszi“ Jánosnak a vízenjárók patrónusa. Hajósok, halászok, vízimolnárok ezen a napon tűzijátékos felvonulást tartanak.

25. Orbán: Ekkor kezdenek a méhek rajzani, ezért a méhek „Orbán bogarai“. Donát mellett a vincellérek, szőlősgazdák védőszentje, szobra gyakran megtalálható a szőlőhegyeken. Ha Orbán jó időt hoz, akkor szobrát felvirágozzák, ha rosszat akkor besározák. Sok helyen az utolsó fagyosszentnek tartják. Ha „kiseprűzik“ Orbánt, nem lesz már hideg.

Pünkösöd: Neve arra utal (pentekoszt=ötven), hogy húsvét után ötven nappal következik. A nyárkezdet ünnepén a különféle versenyek, sportjátékok győztesét rövid ideig uralkodó „pünkösdi királynak“ választják. Kislányok ezen a napon tartják a pünkösdikirálynőjárást, a pünkösdlélést. A legkisebb leányt pünkösdi rózsával, zöld ágakkal díszítve királynőnek öltöztetik, és rózsaszirmot hullajtva házról házra járnak köszönteni.

JÚNIUS

SZENT IVÁN HAVA

NYÁRELŐ HÓ RÁK (VI.21.-VII.20.)

8. Medárd: Elsősorban az időjósokról nevezetes. Ezen a napon erős lehűlés várható. Ha esővel köszönt be, akkor ez több hétig is eltarthat: „ha Medárdkor esik, negyven napon esik,„

10. Margit: A retek, a káposzta, a lenvetés ideje.

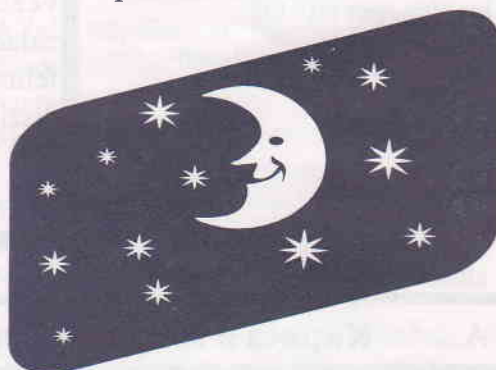
11. Barnabás: Sok helyen szénakaszáló nap, de ekkor érdemes bizonyos gyógyfüveket is gyűjteni.

13. Antal: Pádai Szent Antal a szembetegek, a gyulladásban szenvedők oltalmazója. Bar nyában e napon gyűjtik ősi módon a gyógyító erejű „Szent Antal tüzet“.

15. Vida: A nyarat jelenti: a szántóföldi növények befejezték növekedésüket és az érés időszaka következik. A rákok és a halak is már teljesen kifejlődtek.

24. János: Virágos Szent János vagy Szent Iván a nyári napforduló ünnepe. Az év legrövidebb éjszakáját Európa nagy részén ősi rítusokkal ünneplik. Nálunk a fiatalok a tűzgrását és szentiváni énekeit említhetjük. Sok helyen a tűzbe – gonosztűzés céljából – gyógyfüveket, gyümölcsöt, egyebet dobnak. Számtalan hiedelem, babonás szokás fűződik ehhez a naphoz. Szent Ivánkor már megszakad a búza töve, nemsokára elkezdődhet az aratás. Az őszi répa és a retek vetőnapjaként is említik.

29. Péter, Pál: Az aratás kezdő napja. A halászok is e a napon ünneplik, mert Szent Péter a védőszentjük. A nap előestéjén a halászok rúdra kötözött ponttyal végigjárják a falut. Másnap a vízparton halpaprikással, túrós csuszával folytatódik az ünneplés. Ezen a napon van a legjobb íze az epernek, ezért ekkor tartják az eperszüretet.



A HAZA ÉLŐVILÁGA

HAZA a lexikon meghatározása szerint: „Az ország a maga történelmileg kialakult földrajzi, társadalmi, politikai és kulturális viszonyaival, amelynek sorsával, fejlődésével valamely nép élete, munkája, harca a történelem során a legszorosabban összefonódott.”

A definíció nem foglalja magába a haza állat és növényvilágát, pedig egy népet az is jellemez, melyek a kedvenc állatai, növényei, a haza csak velük teljes. Jellemezhető-e a magyar pusztá az árvalányhaj és tűzok nélkül, a rétek, mezők a gólya nélkül, a régi házak ereszei fecskefészek nélkül. A magyarok kedvenc fája a diófa és a Pannónföld kincse, a pusztulóban lévő ehető vagy szelíd gesztenye. Trianonnal hatalmas erdősegeket veszítettünk, velük együtt a havasi gyopárt, áfonyát, medvét, farkast, hiúz, zergét és még számtalan ritka állat és növényfajt; a megmaradt hazából szinte eltűnt a nagyon szapora mezei nyúl, és védetté kellett nyilvánítani a még szaporább ürgét is. A védett és pusztuló állatok között vannak kevésbé ismert, éppen ezért „nemszeretem” állatok is. Ezek egyike, a lábatlan vagy törékeny gyík. Már a nagy Linné is rosszul ismerte, hiszen a kígyót jelentő *Anguis* családnévvel látta el, bár sejthette volna, hogy a *fragilis* – törékeny – jelző nem a kígyó sajátja; hanem a valóban törékeny gyíkoké: *Lacerta*-é. Faluvégi kertek alatt, horhosokban kutyámmal egymást sétáltatva májusban naponta találkozom feldarabolt hüllőtetemekkel. Egy ilyen darabhoz tartozó fejet is találva homlokáról, szeméről kis szakértelemmel is megállapítható, hogy nem a Pannóniában gyakori siklókkal, még kevésbé a rettegett kígyóval volt dolga a szorgos, ám tudatlan állatpusztítónak, hanem az ártatlan „a légynek sem” – vagy csak éppen annak ártó – lábatlan vagy törékeny gyíkkal.

Végtágraikat a törzsfajlás során elveszítették, ezért mozgásuk, kúszásuk lassúbb, merevebb, oldalazó, nem olyan ügyes, hullámos, mint a kígyóké. Az ember elől nem menekül el, míg a siklók, ha tehetik, igen. Hagyják magukat megfogni, de farkuk ilyenkor letörik, nem praktikus és nagyon lassan, hosszú idő múlva pótlódik. Szemhéjuk szabad, ezért pislogni tudnak, nem olyan mereven, szuggerálva néznek, mint a kígyók. Nyelvül elől kimetszett, kétágú, öltögetik. Azzal is magasabb fokon állnak a törzsfajlás fáján, hogy tüdejük kétlebenyű, míg a kígyóké még csak egy.

Hasznos, vagy káros?

A múlt században Herman Ottó osztályozta ilyen feketén-fehéren a madarakat.

Az élővilág tagjaként táplálkoznia kell, hogy élni szaporodni tudjon. Tápláléka: földigiliszta, meztelen csiga, hangyabáb, sáska, szöcske.

Párzása április végétől május végéig tart. Ilyenkor jönnek elő gyakrabban rejtékhelyükről párjukat keresni, és a tudatlan embert a kígyókkal szembeni ellenszenvével, gyűlöletével irtja, pusztítja, kegyetlenül feldarabolja, agyonveri, agyontapossa. Legnagyobb ellensége az ember és a vaddisznó, mely főleg télen a turkálása során, ha a fagyhatár alatt meghúzódott lábatlan gyíktelepre lel, mohón felfalja.

A nőtény a megtermékenyített petéket 80 napig: júliustól szeptemberig hordja magában. A kicsinyek még az anyjuk testében lévő petékben kifejlődnek, burokban jönnek világra, de a napvilágra jöve burkukat azonnal feltépik és elkezdik önálló életüket, egy ideig még anyjuk mellett maradva. Egy-egy anyától 8-12 magzat születik. Védjük ezt a nem túl gyakori, a hagyományos osztályozás szerint inkább hasznos; ártatlan állatot, amely „külsőné” miatt az emberekből indokolatlanul félelmet, iszonyatot és indulatot vált ki.

Dr. Szinku Mihály
állatorvos

Közösségfejlesztők Egyesülete 1011 Budapest, Corvin tér 8. Telefon/fax: (36-1) 201-57-28

A közösségfejlesztők Egyesülete és a Civil Kollégium Alapítvánnyal karöltve szemináriumot szervez tagjai, tanárai, valamint mindazok számára, akik e témában érdekeltek és tapasztalatokat kívánnak szerezni, ill. meg akarják osztani saját tapasztalataikat.

A szeminárium témája: A közösségi alapú, önszervező munkahelyteremtés elősegítése közösségi munkások által – útkereső műhelybeszélgetés.

Célunk: Konkrét törekvések, projektek bemutatása, a nehézségek, kudarcok és sikerek okainak felvázolása. Azt szeretnénk, hogy körvonalazódjanak a hazai törekvések, hogy valamelyest tájékozódjunk az európai országok gyakorlatában és hogy a magyarországi támogató szervezetek bemutassák lehetőségeiket.

A tervezett program:

1. Mit értenek - értünk Európában közösségi alapú, önszervező vállalkozáson?
2. Néhány szervezet projektjeit tervezzük bemutatni.
3. A szaktárcák és szervezeteik az e témakörbe illő támogatási lehetőségeinek bemutatása: OFA, Munkaügyi Minisztérium

A szeminárium 1997. június 28-án 14 órától 29-én 12 óráig tart.

A szeminárium helye:

Civil Kollégium Alapítvány első bentlakásos iskolája, a kunbábonyi Közösségi Ház
Kunszentmiklós - Kunbábony (Bács- Kiskun megye)

Jelentkezési lapot és felvilágosítást a szervezők a fent ismertetett címen adnak!

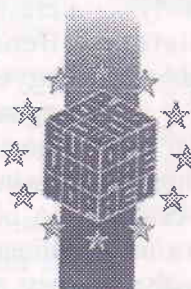
EURÓPA MOZGÁSBAN

2. AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEI

1. Az Európai Parlament

Az Európai Parlament az EU egyetlen közvetlenül választott szerve, a választásokat 1979 óta öt évenként tartják. A tizenöt tagországot 626 törvényhozó képviseli. A parlamentet politikai csoportok alkotják, amelyeket nem nemzetiség, hanem politikai hovatartozás szerint alakítottak ki.

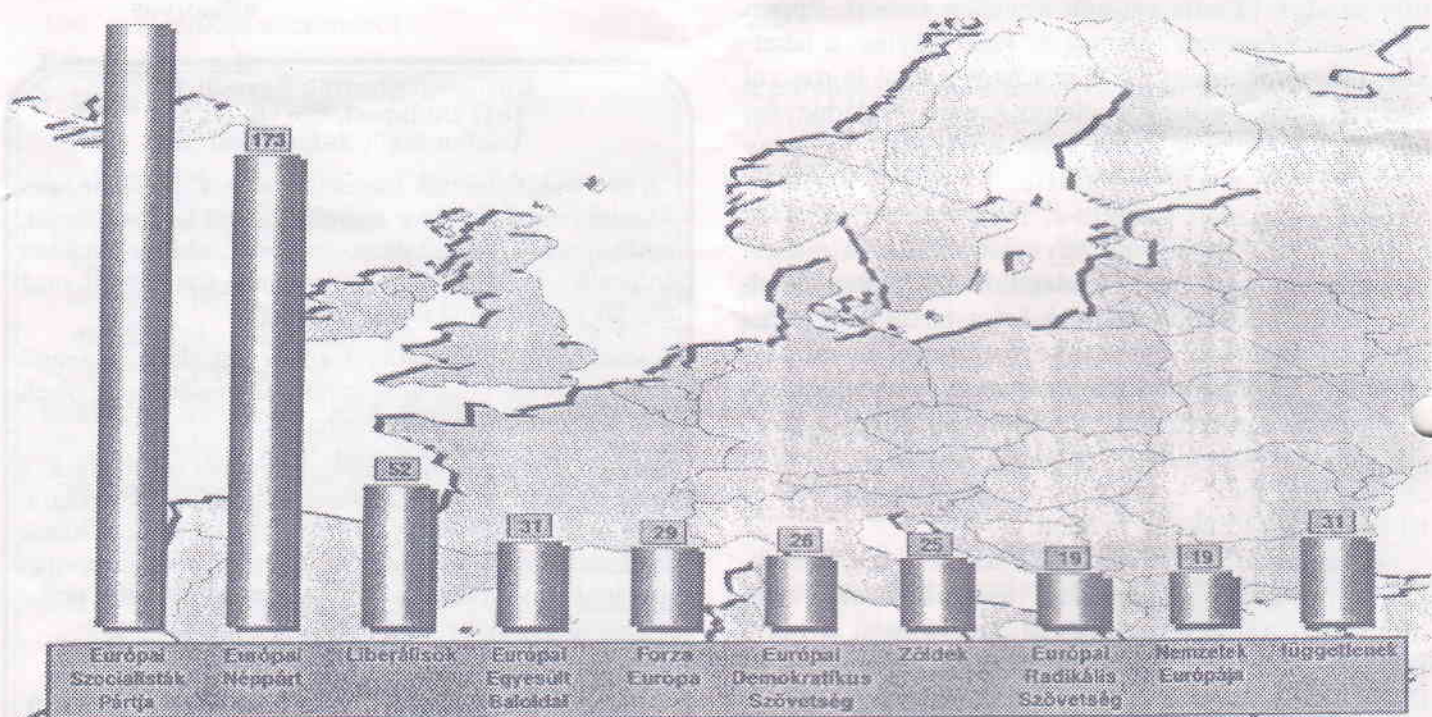
A parlament hivatalos székhelye Strasbourg, havonta egyszer ott tartanak egy hetes plenáris ülést. A kilenc politikai csoport és a húsz parlamenti bizottság Brüsszelben tanácskozik, ahol rövid plenáris üléseket is tartanak. A belga fővárosban vannak az euroképviselők irodái is. A parlament titkársága Luxemburgban található.



Az Európai Bizottsághoz és a Miniszterek Tanácsához képest az Európai Parlament befolyása egyelőre korlátozott, noha a maastrichti szerződés megnövelte a képviselők hatáskörét. Az 1996 márciusában kezdődött kormányközi konferencián a tagállamoknak arról is dönteniük kell, kapjon-e a parlament még nagyobb hatalmat.

AZ EURÓPAI PARLAMENT:

- * jóváhagyja az EU költségvetését
- * jóváhagyja az Európai Bizottság kinevezését
- * jóváhagyja új tagországok felvételét és a harmadik országokkal kötött szerződéseket
- * véleményt mond az új törvényekről
- * kérdéseket intézhet az Európai Bizottsághoz
- * panasszal fordulhat az Európai Bírósághoz és a Számvevőszékhez



Hogyan kezdjünk vállalkozni?

A ZMVA tanfolyamokat szervez kezdés előtt álló, vagy kezdő vállalkozó részére. A tanfolyam célja, hogy a vállalkozással kapcsolatos alapvető ismereteket elsajátíthassák a hallgatók. Témái:

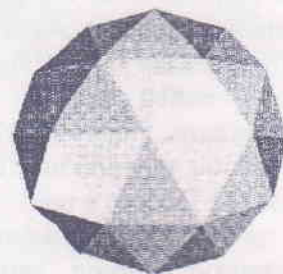
- Vállalkozás indítás Magyarországon
- Marketing alapismeretek
- Pénzügyi alapismeretek

Időtartam: 32 óra

Részvételi díj: 2.000,- Ft.

Jelentkezés és bővebb felvilágosítás: Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

Dömökné Srágli Livia Telefon: 92/316-033



BEMUTATKOZIK A ZALAI NŐK EGYESÜLETE

Sokakban felmerülhet a kérdés, szükség van-e arra, hogy a nők önálló egyesületet alakítsanak, civil szervezetként részt vegyenek a közéletben, vannak-e sajátos érdekeik, amelyeket képviselni kell? A kérdésre a válasz az egyesület megalakulása volt az 1996. november 23-i közgyűlésen. A Zalai Nők Egyesületének létrejöttét és az elmúlt hónapokban működését is a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ mint egy „inkubátorház” segítette. Tapasztalhattuk, hogy az alapító tagság tenniakarásán kívül – mint a kezdő vállalkozások esetében is – az egyesület tevékenységének kiteljesedéséhez nagy szükség van egy kulturális intézmény segítő infrastruktúrájára.

Az egyesület célja, hogy a nők szervezeti fellépését, a társadalmi esélyegyenlőség és egyenjogúság gyakorlati megvalósulását elősegítse, a nők érdekeinek védelmét, társadalmi elismerésük kivívását szorgalmazza a megyében és a női csoportjai közreműködésével a településeken is. Az alapító tagok és az eddig csatlakozott női csoportok, klubok, körök felkészülését az egyesületi tevékenységre, a közéleti szerepvállalásra, a szervező munkára kitűnően szolgálta a saját szervezésű találkozók mellett az 1997. januárban a Magyar Nők Szövetsége által Zalaegerszegen szervezett országos tréning, amelyen az egyesület vezetősége és tagjai közül is többen részt vehettek. Az írországi Glasgow Aktív Tanulási Központjának trénerei ismertették meg a résztvevőket a civil szervezetekben követendő szervezési módszerekkel. A munka folytatását anyagilag is támogatják, amelynek eredményeként a megyében működő nőkluboknak és a Zalaegerszegi Nők Társaságának a helyi szakemberek bevonásával két tréninget szervezhettünk, így a tanultakat azonnal a gyakorlatban kamatoztattuk.

Várjuk egyesületünkbe a céljainkkal egyetértő nők jelentkezését, akik úgy gondolják, hogy önkéntes munkájukkal segítik a nők és a családok érdekeinek képviselését, vállalják a sajátos női látásmód érvényesítését, a társadalmi folyamatok, a számunkra nem kedvező változások esetén a véleményük elmondását, a problémák megoldására a javaslatok megfogalmazását. Az első jelentősebb állásfoglalást a nyugdíjtörvény tervezett módosításával kapcsolatban készítettük el, eljuttattuk néhány fontosnak tartott érdekegyeztető fórumhoz, és további témák megvitatását tervezzük. Szeretnénk, ha mind több női közösség csatlakozna a „Párbeszéd a nőkről nőkkel” programunkhoz, amelyekre vitapartnerként egyesületünk szakértő tagjai szívesen elmennek a helyi közösségekbe. Alapelvünk ugyanis, hogy a lakóhelyhez minél közelebb találják meg a nők a számukra fontos közösséget és programot, ezért támogatjuk a városi és községi női társaságok szerveződését. A Zalai Nők Egyesülete nők és családok érdekében végzett munkájának súlyát a tagság száma és felelősen végzett tevékenysége tudja megteremteni, tehát minden „szimpatizáns” számára van cselekvési tér. Alapszabályunk szerint pártoló tagjaink is lehetnek, azaz a férfiakat sem akarjuk kizárni egyesületünkéből, sőt meggyőződésünk, hogy csak együtt tudunk eredményeket elérni. Bízunk abban, hogy tevékenységünkkel mind többeket sikerül meggyőznünk arról, hogy a nők véleménye is fontos a társadalmi problémák sokoldalú feltárásában és leküzdésében.

A Zalai Nők Egyesületéről és a helyi női csoportokról részletes információt adunk az érdeklődőknek az alábbi címen és telefonszámon:

Zalai Nők Egyesülete, 8900 Zalaegerszeg, Kisfaludy u. 7-11. Tel: 92/314-580.

Nadrai Lászlóné Lippai Mária
Zalai Nők Egyesülete elnöke

HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR

CIVICUS - A civil szervezetek világtalálkozója és a II. Nonprofit Expo Budapesten.

1997. szeptember 23. 24. 25. 26.

HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR

5. Nemzetközi Felnőttképzési Konferencia

1997. július 14-18.

Hamburg

Felnőttoktatás: Kulcs a 21. századhoz.

HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR HÍR

TERÜLETFEJLESZTÉSI MŰHELY

A Zalai Falvakért Egyesület egy korábban megkezdett programját folytatva újra indította Területfejlesztési Műhely elnevezéssel a kistérségi társulások fórumsorozatát- terveik szerint havonta.

A programsorozat célja:

Alkalmat teremtsen a zalai kistérségi társulások döntéshozói és térségmenedzsererei részére szakmai tapasztalatcserére, ismeretátadásra, ismeretszerzésre, kapcsolatteremtésre és együttműködésre.

Nemzetközi, hazai és helyi tapasztalatok – eredmények és gondok – áttekintésével segítséget kíván nyújtani saját helyzetünk reális felmérésében, feladataink meghatározásában, valamint lehetőségeink feltárásában.

A ZFE Területfejlesztési Műhely programja arra vállalkozik, hogy a zalai kistérségi társulások közötti tapasztalatcserék rendszerét kialakítsa, lehetőséget nyújtson egymás munkájának megismerésére segítse a területfejlesztési törvényből adódó kistérségi feladatok megvalósítását, szakmai és módszertani segítséget nyújtson a kistérségi társulások döntéshozóinak, a döntések végrehajtóinak, a menedzsmentnek, információt nyújtson, ismereteket szolgáltatson.

A programsorozat résztvevői első alkalommal a Zala Megyei Területfejlesztési Tanács munkájával ismerkedtek. Vendég volt Varga László a Területfejlesztési Tanács elnöke.

Az áprilisi program házigazdája a Muramenti Nemzetiségi Területfejlesztési Társulás volt. A Szeptenken tartott találkozó témája volt:

A helyi kistérségi fejlesztési program kidolgozásának első fázisa: a helyzetfeltárás.

A helyzetfeltárás nem más, mint a jelen körülmények vizsgálata, amikor eldöntjük hova akarunk eljutni a jövőben és mérlegeljük a céljaink elérése érdekében tehető lépéseket, opciókat. A helyzetfeltárás célja, hogy világosan lássuk térségünk helyzetét és ennek ismeretében fellelhessük azokat a kockázati kitörési pontokat, amelyekkel a terület szembesül.

Hogyan valósult meg a Muramenti Nemzetiségi Társulás kistérségi programjának helyzetfeltáró szakasza?

Milyen tapasztalatok gyűltek össze ebben a témában más kistérségekben?

Miként látják e fázis előnyeit, hátrányait a társulások döntéshozói és a térségmenedzserek?

Hogyan értékeli a helyzetfeltárás szükségességét,

milyen módszereket javasol a szakember?

Vendég volt Szörényiné Dr.Kukorelli Irén kandidátus, a MTA Regionális Kutatások Nyugat-magyarországi Tudományos Intézete főmunkatársa.

A május* 15-re tervezett találkozót a Keszthely-Hévíz Kistérségi Társulás fogadta. Ez alkalommal a társulások stratégiai tervezéséről volt szó.

Megbeszélésre kerültek más témák is, mint a kistérségi „statisztikai körzet” szerinti képvisellete, feladatai, döntési kompetenciák, munkamódszerek. Társulások között kapcsolatok és információs hálók.

A műhelyprogramot júniusban Türrén folytatják a téma a projektek kidolgozása az alábbi területekből áll:

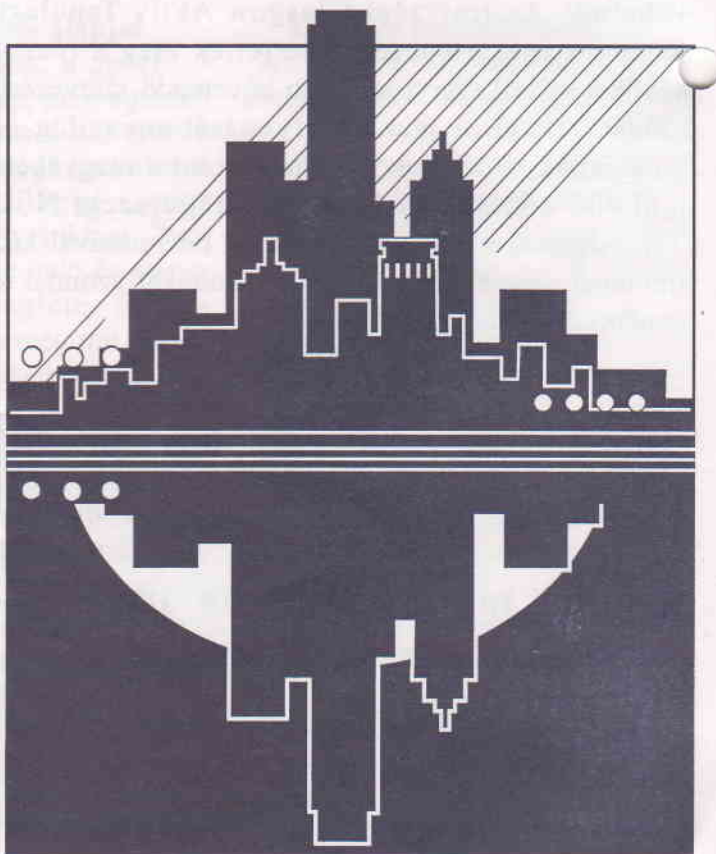
A tervezés szükségességének elfogadása.

Világos kép alkotása a projektervezés és fejlesztés elemeiről, fázisairól.

Megérteni mit jelent: támogatás elnyerése, célok tisztázása, megoldások keresése, javaslattétel, a projekt terv ellenőrzése elfogadása, a projekt elindítása.

Kapaszkodók megtalálása a stratégiai menedzsment céljából.

A programokról folyamatosan hírt ad a Zalai Falu és a Zalai Hírlap. A szervezők minden érdeklődőt szívesen látnak és várnak.



ZALAI CIVIL ÁLLAPOTOK

Megindul egy kezdeti intézményesedés, integráció területi, megyei és országos szinten. Fontossá válik tehát az együttműködés és a szövetkezés. Kibontakozik a "mozgalom vagy intézmény" vita is.

Az eddigi falusi dominancia helyett egyre erőteljesebb a városok civil szervezeti mezőjének kiépülése. (A városok javára az arány véglegesen csak 1990/91 fordulóján tolódik el.) A város szerveződés egy igen erőteljes szakosodottságot, valamint egy értelmiségi cél és értékrendszert hozott be a képbe. 1989-től megjelent egy viszonylagos professzionálódás. A belső szervezeti élet és a civil mező hierarchizáltabbá vált. Kifejlődött terminológiai, elméleti hálóját, megszorodtak a terület kutatási és publicisztikai. A civil szektor sajtótermékekkel, kiadványokkal jelentkezett. A nagyobb szervezetek már főállású munkatársakat is kezdenek alkalmazni.

1990-ben új lendületet kap a mozgalom. A tét: jelöltjeik pozíciókat nyerhetnek az önkormányzati választásokon.

Az egyesületek célja kettős:

- tanácsi szisztéma lebontása,
- megmutatkozás a már létező pártok omnipotens, kizárólagossági törekvéseiben szemben (a propárt jelleg pedig lebomlik).

Zalában mintegy 40 egyesület állított jelölteket. Ahol indítottak személyeket, ott – megyei átlagban – képviselőtestületek 50%-át ők adták. Ez az arány a volt társközségekben sokkal magasabb volt, mint a székhelyközségekben. Úgy tűnt, a civil szervezetek a helyi döntésekben jelentős befolyásra tettek szert. De a politikai-társadalmi változások az egyesületi elitet kiszippantották. Az kivette értékrendjét, mozgatóerejét, új érdek- és értékkörökbe került. Az egyesületek ellenségképüket is elvesztették, hiszen a tanácsok helyett önkormányzatok alakultak demokratikus helyi hatalomként. Azokon a településeken, ahol az egyesületek továbbra is helyi hatalmi tényezőként kívántak megjelenni, hamarosan rivalizációba, összeütközésbe kerültek az önkormányzatokkal, akik egyfajta népfront-szerepben kívánták csak az egyesületeket („szervezd meg a társadalmi munkát, de a döntésbe ne szólj bele“).

6. 1991-re az egyesületek belső politikai töltete leépült, ám egy részük direkt politikai érdekek játéktérévé vált. Az egyesületi és párt-szféra és párt-szféra szembenállása enyhült. Egyrészt azért, mert a választások után a helyi pártcsoportok zöme egyszerre megszűnt létezni. Másrészt azért, mert a pártok taktikát változtattak: márt érdekeik bázisául kívánták megnyerni az egyesületeket. Ezzel többféle formában egyfajta „idegenérdekűség“ jelenik meg a civil mezőben.

Zalában az alapítványok késve, csak 1990 tavaszától kezdtek alakulni) 1987-től volt rá lehetőség). A falvak pedig még egy év késéssel léptek erre az útra. Az alapítványok között hamarosan kialakult az oktatási-kulturális túlsúly, szemben a klasszikus alapítványi célnak tekintett szociális, karitatív jelleggel.

Az egyesületek mennyiségi gyarapodása lefékeződött. A fő trend áttevődött a szakmai és a szakmai-érdekképviseleti jellegre. Ugyanakkor nyilvánvalóvá vált, hogy az egyesületek egy nagy részének tevékenysége megrekedt. Fejlődése elakadt, főleg a kistépüléseken. Az egyesületi mozgalom végérvényesen és túlsúlyosan városi jelenséggé vált.

7. Napjainkban erőteljes szférán belüli polarizálódás a lehetőségekben. a vagyonbirtoklásban. A pályázati rendszerek beszűkültek. Addigi működésük nem hozott esélykiegyenlítést, nivellálást, inkább fölerősítették a meglévő különbségeket. Helyben szinte csak az önkormányzat jóindulatára hagyatkozhatnak a civil szervezetek.

A helyi és megyei alapítványok kicsiny tőkéjüket általában pihentetik. A vagyonukról alig vannak adatok. 5 %-uk kezében van az alapító tőkék 75 %-a.

Összességében tehát rendkívül polarizálttá vált a civil társadalom, helyi szinten és országosan is. A fővárosban a civil lehetőségek, pénzforrások, vagyonok hatalmas túlsúllyal koncentrálnak. Jelenleg átalakulóban van a civil mező. A szervezetek zöme a megmaradásért, a túlélésért küzd. Nagyon sok kihullik, s éppen ott, ahol a legnagyobb szükség lenne rájuk. Száz körüli zalai kisfaluban semmiféle civil szervezet sincs, további nagy részükben csak tűzoltó egyesület.

A zalai egyesületi, alapítványi mező (s nem lehet az máként az ország más részein sem) számbelileg lényegesen kisebb a regisztráltnál, területileg aránytalanul csoportosul. Ami más esetben rugalmasságként lenne értékelhető, az igazából a standard belső szerkezet hiánya miatti állandó változékonyság, labilitás. Szegény és alacsony határfokú az alapítványi mező, kiszolgáltatott az idegenérdekűségnek.

Reményt keltő viszont a szféra „kemény magjának“ specializálódása, intézményesedése, tevékenységeik hagyománnyá gyökerezése. Még akkor is, ha nagyon kicsike ez a mag.

Tehát a civil szektor még nem föl- és kiépült rendszer. Roppant sebezhető. Az új kihívásokat alig tudja kezelni. Megfelelő fejlődéséhez védőernyő, új technikák, támogató formák szükségeltetnek. Többek között ez is a készülő nonprofit szabályozás tétje.

Jagasics Béla

OKLEVELES SPECIALISTÁK

INTERNET-MESTEREK

A röviden csak MCP-ként ismert Microsoft Certified Professional vizsga-és minősítési rendszer keretében a Microsoft a szakembereknek 1992 óta lehetőséget nyújt arra, hogy megfelelő tudásszint elérése után oklevelet szerezzenek.

A Microsoft most egy újabb oklevéltípussal bővítette a megszerzhető bizonyítványok listáját. Az oklevélfajta neve: Microsoft Certified Product Specialist - Internet Systems, azaz Internet Rendszerek Termékspecialista.

A Microsoft háromféle oklevelet ad ki, három különböző tevékenységi körrel foglalkozó szakembereknek: Rendszermérnök (Microsoft Certified Systems Engineer) oklevél jár a hálózatos szakembereknek, Fejlesztőmérnök (Microsoft Certified Solution Developer) oklevelet kapnak a fejlesztők, illetve Termékspecialista (Microsoft Certified Product Specialist) oklevelet azok, akik egy adott Microsoft szoftver ismeretét

szeretnék bizonyítani.

Az Internet Rendszerek Termékspecialista oklevél nem egy negyedik dokumentumtípus, hanem egyfajta, további szakosodási lehetőség a termékspecialista szint alapkövetelményeit teljesítők számára. Aki tehát megszerzi az Internet rendszerek termékspecialistája címet, az egyúttal okleveles Microsoft termékspecialista (MCPS) is.

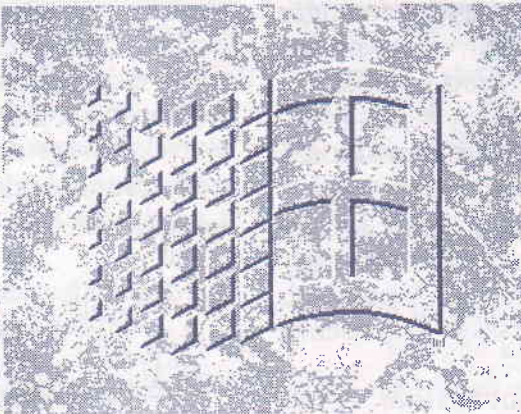
A vizsgákat a Prometric Testing Center nevű intézményben lehet letenni. A magyar vizsgaközpontok a következők:

Budapesti Műszaki Egyetem
Mérnöktovábbképző Intézet

Jelentkezés a 06/1-463-2959 telefonszámon Balogh Editnél. Számalk Oktatóközpont vizsgaközpontja

Jelentkezés a 06/1-203-0304/3050 telefonszámon Kele Károlynál, telefax: 06/1-203-0318. Walton System House

Jelentkezés a 06/1-270-4404 telefonszámon.



EUROPÁI ÚTLEVÉL AZ INTOLERANCIA ELLEN

Antirasszista útlevél

A Martin Luther King Egyesület jóvoltából már Magyarországon is hozzá lehet jutni a francia kezdeményezésre született Európai Útlevél az Intolerancia Ellen nevezetű okmányhoz. Az útlevél természetes nem hivatalos állami irat, inkább jelképes gesztus, amely a határok és kirekesztés nélküli Európát hirdeti. A kiadványban emberi jogi egyezményekből olvashatunk idézeteket, s az útlevél praktikus tanácsokkal is szolgál például arra az esetre, ha valaki rasszista cselekedetnek esik áldozatul. A Martin Luther King Egyesület úgy tartja: „Könnyű azt mondani, hogy nincsenek előítéleteim, vagy azt, hogy nem vagyok rasszista, vagy hogy nem én hívtam ide ezeket a menekülteket, de sokkal nehezebb azt mondani, bár én nem tehetek arról, ami a múltban történt, de felelősséget akarok vállalni azért, hogy a jövőben semmi ilyesmi ne történjen.“.

A bizalomépítés alapjai

A public relations, a „piár“ – avagy magyar nevén, nem egészen pontosan adva vissza a szó eredeti jelentését: közönségkapcsolat – általánosságban eléggé ismert fogalom ma már hazánkban. Tudják, mit jelent, mire való és mennyire fontos a megléte. Természetesen bőven van még mit ellesni azoktól, akik már régebb óta tudják a PR jelentőségét. Ebben minden bizonnyal nagy segítségre van az a lap, amely PR Herald, az első magyar public relations folyóirat címmel jelenik meg Magyarországon. A 72 oldalas havilap színes és mindenek előtt tanulságos, valóban jól hasznosítható olvasnivalót kínál nem csupán a szakmabelieknek, hanem a laikusoknak is. (Információ: PR Herald, 1144 Budapest, Ond vezér útja 1-3., telefon: (1) 220-5721, fax: (1) 164-7029.)

Válassza legszebb hivatást!

Az S.O.S. -Gyermekefalu családi otthon védeltségét nyújtják azoknak a gyerekeknek, akik önhibájukon kívül nem nevelkedhetnek vér szerinti családjukban. A legfontosabbat, a szeretetet, törődést így csak az S.O.S. -anyától kaphatják meg.

Legyen anyja gyermekeinknek!

Olyan 30-40 év közötti, egyedül álló nőket keresünk, akik szívesen válladják ezt az elkötelezettséget és egész embert kívánó feladatot. Mi nem csak állást, de életre szóló hivatást, de életre szóló hivatást is kínálunk Önnek.

S.O.S.-Gyermekefalu

Magyarországi Egyesülete

Csókay László pedagógiai főmunkatárs 1525 Budapest, Pf. 29. T.: 326-9412, 325-9316, 325-9419.



EGÉSZSÉGÜGYI ESZKÖZTÁMOGATÁS

A „MEDICOR a magyar egészségügyért” Alapítvány pályázatot hirdet a hazai egészségügyi ellátásban közreműködő intézmények részére. Az alapítvány célja: a hazai egészségügyi ellátás fejlesztése, az egészségügyi intézmények műszerezettségének javítása korszerű, a MEDICOR-csoporthoz tartozó társaságok által gyártott készülékek beszerzéséhez való anyagi támogatással.

Az alapítvány működési rendje: az alapítvány pályázati rendszerben működik. Évente egy alkalommal ír ki pályázatot meghatározott termékekre.

1997. évben az alábbi termékekre lehet pályázatot benyújtani: EMERIX 50 HF röntgengenerátor; MEDIGIT/MEDIGARCH digitális képtároló és archiváló rendszer; 16 csatornás magyar EEG-készülékek digitális papírmentesítő és archiváló kiegészítő készlete; műtőasztalok; intenzív inkubátorok.

Az alapítvány a pályázatban elnyert termékek áfa nélküli beszerzési árának 50 százalékát téríti meg.

A pályázatok beadási határideje: 1997. július 31.

A pályázatok elbírálása: a beérkezett pályázatokat a benyújtási határidőt követő 60 napon belül a kuratórium bírálja el. A kuratórium döntéséről minden pályázó írásbeli értesítést kap.

A pályázatra vonatkozó részletes információkat a *Tájékoztató a „MEDICOR a magyar egészségügyért” Alapítvány 1997. évi pályázati feltételeiről* című kiadvány tartalmazza. **Beszerezhető:** „MEDICOR a magyar egészségügyért” Alapítvány; 1135 Budapest, Tahi út 53-59., telefon: (1) 252-3520 vagy: MEDICOR Kereskedelmi Rt Szolgáltatási Igazgatósága; 1135 Budapest, Tahi u. 53-59., telefon: (1) 252-8758, fax: (1) 252-7567.

„MEDICOR a magyar egészségügyért” Alapítvány
Kuratóriuma

ECOVAST

Tizenkét éve hozták létre a Falvak és Kisvárosok Európai Tanácsát (European Council For The Village And Small Town), amely alapítólevelében megfogalmazta a falusi közösségek munkájának segítségét, a vidék társadalmi, gazdasági, természeti, építészeti, kulturális értékeinek fejlesztését. Az Európában kiterjedt hálózattal rendelkező szervezet az elkövetkező periódusra magyar elnököt választott dr. Román András személyében.

Az ECOVAST különböző szakmai bizottságokat működtet, amelyek mező- és erdőgazdasággal, a falusi építészettel és a vidéki turizmussal foglalkoznak. Fontosabb eseményeiről, rendezvényeiről a három nyelven (angol, német, francia) negyedévente megjelenő hírlevelük tájékoztat.

Cím: Falvak és Kisvárosok Európai Tanácsa
1250 Budapest Pf.: 6.
Telefon/fax> 175-0763

A pályázat kiírója SOROS Alapítvány

A pályázat célja: Civil szervezetek támogatása (amelyek gyermekközpontú programokat valósítanak meg).

Beadási határidő: 1997. december 31-ig folyamatosan.

Cím: SOROS Alapítvány, 1525 Budapest, Pf. 34.
Tel.: 06-1-315-0303, fax: 06-1-315-0201

A pályázat kiírója SOROS Alapítvány

A pályázat célja: kisgyermekkorú fejlesztés támogatása

Beadási határidő: 1997. július 31.

Cím: SOROS Alapítvány, 1525 Budapest, Pf. 34.
Tel.: 05-1-315-0303, fax: 06-1-315-0201

Összefogva - gyermekeinkért, a jövőért

Az országos rendezvényre **1997. augusztus 30-án, az Óbudai Hajógyári-szigeten**, diákfesztivál keretében kerül sor.

Ízelítő a programokból: „Csere-bere”, „Egészség” és „Kreatív” sátor, kedvezményes tanszervásár, színpadi műsorok stb. Elsősorban általános iskolások, azok csoportjainak jelentkezését várjuk. Bemutatkozási lehetőséget kínálunk játékmestereknek, népművészeti csoportoknak, gyermekműsoroknak, ifjúsági zenekaroknak is. Bármilyen jó ötletnek szívesen helyt adunk.

Jelentkezési határidő: 1997. június 25.

Postacím: Kincsesvár Holisztikus Önsegítő Központ, Kézdi Katalin kapcsolatszervező; 1039 Budapest, Lehel u. 14.

A keszthelyi gimnázium 225 éve - pályázati felhívások középiskolai tanulók részére

I. A keszthelyi Vajda János Gimnázium és a keszthelyi Premontrei Öregdiákok Egyesülete pályázatot hirdet a 225 éves Keszthelyi Gimnázium történetének és a vele kapcsolatos dokumentumok, tárgyi emlékek összegyűjtésére, irodalmi feldolgozására. **A pályázat célja:** a 225 éves gimnázium volt és jelenlegi tanárainak, tanulóinak visszaemlékezéseit megőrizni s megörökíteni az utókor számára. **A pályázat formája lehet:** helytörténeti feldolgozás, egykori élmények ihlette vers, prózai visszaemlékezés, fotódokumentáció szöveggel.

A pályaművek terjedelme: max. 10 gépelt oldal.

Beküldési határidő: 1997. június 20.

II. A keszthelyi Vajda János Gimnázium és a Vajda János Öregdiákok Egyesülete pályázatot hirdet fennállásának 225. valamint névadója halálának 100. évfordulója alkalmából.

Pályázati címek:

1. Vajda János, a magyar irodalom utolsó romantikus és első modern költője.
2. "A Montblanc-ember".
3. Az Alfréd regénye, mint a sértett költő önarcképe. A pályamunkák műfaja esszé vagy tanulmány is lehet, de mindkét esetben szükséges mellékelni a felhasznált irodalom jegyzékét.

Maximális terjedelem: 10 gépelt oldal.

Beküldési határidő: 1997. június 20.

III. A keszthelyi Vajda János Gimnázium képzőművészeti pályázatot hirdet fennállásának 225. évfordulója alkalmából. Pályázni lehet Vajda János személyéhez és költészetéhez, valamint az iskolában tanult neves személyiségek munkásságához kapcsolódó festménnyel, grafikával és plakettel.

Beadható művek legnagyobb méretei: grafika 30x40 cm, festmény 50x70 cm, plakett 12 cm. A művekben kéri feltüntetni az alkotó nevét, életkorát, lakcímét, a mű címét, méretét, technikáját.

Beadási határidő: 1997. szeptember 30.

Mindhárom pályázat legjobb pályamunkái szerzői díjazásban részesülnek:

I. díj 20.000, II. díj 15.000, III. díj 10.000 forint.

Postacím: Vajda János Gimnázium;
8360 Keszthely, Fő tér 9.

Eredményhirdetés: 1997. november 14.

Az Ipari, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium pályázatot hirdet a Kereskedelemfejlesztési Pályázati Rendszer keretében elnyerhető támogatások igénybevételére

A pályázat célja: A pályázat célja, hogy a kereskedelemfejlesztés támogatásával megkönnyítse a vállalkozások piaci megjelenését, elősegítse azok nemzetközi elfogadtatását, javítsa áruik, szolgáltatásaik, valamint az anyagi értéket képviselő jogok és szellemi termékek versenyképességét.

E célok érdekében támogatás igényelhető:

1. Külföldi kiállításon való részvétel egyes költségeihez.
2. Termékismertető, műszaki leírás, referenciafilm, hirdetések egyes költségeihez.
3. Külföldön működtetett vállalati képviselő, vagy kiállító, illetve bemutatóterem bérleti díjához.
4. EU konform minőségbiztosítási rendszerek kidolgozása, bevezetése, és tanúsíttatása költségeihez.

A pályázók köre és az elnyerhető támogatás:

Pályázatot nyújthatnak be belföldi székhelyű jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, valamint egyéni vállalkozók.

A pályázat keretében vissza nem térítendő támogatás nyújtható, a jogcímek szerint elszámolható költségek összegének legfeljebb 50 %-áig.

Pályázati feltételek

A pályázaton való részvétel részletes feltételeit, támogatás igénylésének módját, a támogatás mértékét, az elbírálás szempontjait és az egyéb tudnivalókat a Kereskedelemfejlesztési Pályázat elkészítéséhez szerkesztett útmutató tartalmazza, mely a Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Rt. ügyfélszolgálati Irodájában (1051 Budapest, Dorottya u. 4. Tel.: 266-7134, 118-0051) és Regionális Képviselőinél térítésmentesen szerezhető be.

A pályázatok benyújtásának helye és határideje:

A pályázatokat folyamatosan lehet az IKIM központi címére benyújtani levélben (1880 Budapest V. kerület, Honvéd u. 13-15.)

Eljárási díj

A pályázat benyújtásakor eljárási díjat kell fizetni, melynek mértéke az igényelt támogatás összegének 5%-a, de legalább 5.000,-Ft.

FELHÍVÁS!

**A Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ
Zalaegerszeg**

**1997. június 29- július 5-ig rendezi az Egervári
Várkastélyban a
MEGYEI HONISMERETI TÁBORT**
felsőtagozatos gyerekek részére.

A programban szerepel: történelmi ismeretek
honismereti gyűjtőmunka
népi hangszerek megismerése
hagyományápolás
történelmi játszóház
kirándulások
természeti értékek védelme.

Részvételi díj: 7.800 Ft

**1997. július 27 - augusztus 2 . Ormándpuszta
(Zalakomárhoz tartozik)
MEGYEI TERMÉSZETVÉDELMI
ERDEI TÁBOR**

általános iskolák 1-3. osztályos tanulói és
nagycsoportos óvodások részére

A tábor **Benedek Miklós** vezeti gyakorlott óvónők
és tanítónők segítségével.

A természetvédelmi táborhoz kapcsolódóan
tanítónők és óvónők részére gyakorlati bemutatót
szerveznek a rendezők, melyet szakmai elméleti
tudnivalókkal egészítenek ki.

Időpont: 1997. július 30. 8.30-17.00 óráig.

Jelentkezés és részletes tájékoztató kérhető:

Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ
Zalaegerszeg, Kisfaludy u.7-11. Tel:92/314-580
Szabóné Robb Aranka szervező.

Az Olajipari Múzeum kiállítótermében

**1997. augusztus 31-ig
ZALA ÉLŐ NÉPMŰVÉSZETE**
c. kiállítás tekinthető meg.

FIATALOK EURÓPÁÉRT

A Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ olyan
programsorozatot indított melynek célja, hogy megis-
mertesse a fiatalokat az Európai Unióval, továbbá
azokkal az előnyökkel és hátrányokkal, melyek
Magyarország esetleges csatlakozásából fakadnak
majd.

A program koordinátora **Nadrai Lászlóné** a
művelődési központ közönségszolgálati osztá-
lyvezetője.

A programsorozat egyik eleme az „Európa
felfedezése” c. kiállítás.

A kiállítás anyagát szeptembertől minden olyan
zalai iskola, művelődési intézmény rendelkezésére
bocsátják, ahol érdeklődés mutatkozik a téma iránt.

Tájékoztatást ad: Nadrai Lászlóné: tel: 92/314-580.

ALSÓERDŐ SZABADIDŐKÖZPONT MŰSORNAPTÁR

Valamennyi előadás 20.30 órakor kezdődik!

Június 26. Plautus: A hetvenkedő katona (évad-
nyitó előadás)

27. Plautus: **A hetvenkedő katona**

28. Plautus: **A hetvenkedő katona**

29. Esőnap

30. Plautus: **A hetvenkedő katona**

Július 01. Plautus: A hetvenkedő katona

02. Plautus: **A hetvenkedő katona**

03. Esőnap

21. Szigligeti: **Liliomfi**

22. Szigligeti: **Liliomfi**

23. Esőnap

28. Tamási: **Szüntelen királyság**

29. Tamási: **Szüntelen királyság**

30. Esőnap

Augusztus 01. A Zalai Táncegyüttes önálló estje

02. **A Zalai Táncegyüttes önálló estje**

03. Esőnap

A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

A kiállítás hétfő kivételével naponta 10.00-18.00
óráig tekinthető meg.

A ZALAI NÉPFŐISKOLAI EGYESÜLET ÉS A ZALA MEGYEI VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉSI ALAPÍTVÁNY

A NYÁRI SZÜNIDŐBEN A KÖVETKEZŐ SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KÉPZÉSEKET

SZERVEZI:

Általános iskolai tanárok részére:

1997. június 23-tól kezdő (50 óra), és haladó (50 óra) számítástechnikai tanfolyamot indít

Diákok részére (ált. isk. 5-8. oszt.)

Vakáció a számítógépek világában
szünidei programot szervezünk két turnusban.

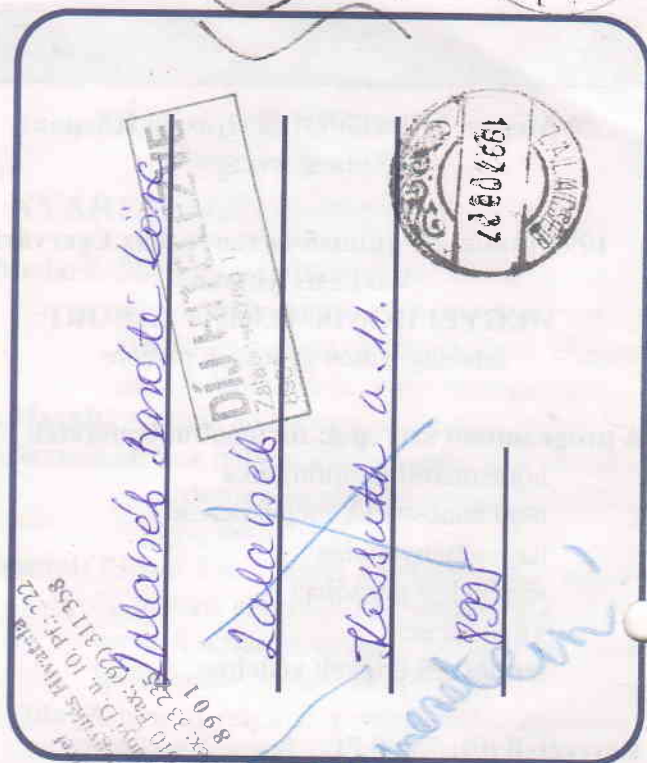
Időpontok: 1997. jún. 23.-júl. 4. és
1997. július 7-18.

Továbbá

- Novell Netware 3.1x felhasználói és rendszergazda
 - EXCELL-táblázatkezelői tanfolyamok
 - Alapfokú számítástechnikai tanfolyam (50óra): 7.000Ft
 - Kezdő-haladó számítástechnikai tanfolyam(50óra): 8.500Ft
- indítunk a létszám beteltével azonnal.

Jelentkezni és érdeklődni lehet:

A Zalai Népfőiskolai Egyesület
Ács Sarolta - szervező
Zalaegerszeg, Kosztolányi u. 10.
Tel.: 92/324-117



Tagsági Jelentkezési lap

Alulírott kijelentem, rendes tagként belépek a
ZALAI NÉPFŐISKOLAI EGYESÜLETBE.

A jelentkező magán vagy jogi személy (szervezet, intézmény), illetve faluközösség, társulás megnevezése:

Címe:

Jogi személy esetén az egyesületi állandó képviselő neve, címe:

Kelt:

aláírás

tagdíj: magánszemély esetén
jogi személy esetén

300 Ft/év
1.200 Ft/év

Zalai KAPOCS

A Zalai Népfőiskolai Egyesület lapja
Kiadja: a Zalai Népfőiskolai Egyesület
Szerkesztő: Ács Sarolta
Szerkesztőség címe: 8900 Zalaegerszeg
Kosztolányi út 10.
Tel./fax: (92) 324-117, tel.: (92) 311-010/321
Számítógépes munka: Kálmán Attila
Nyomdai munkák: Szentmihályi Nyomda
Zalaegerszeg

ISSN: 1417-2283